

Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Engellerinin İncelenmesi (Bartın ili Örneği)*

Adem SOLAKUMUR**, Güçlü ÖZEN***, Nuh Osman YILDIZ****, Yılmaz ÜNLÜ*****

Özet

Bireylerin yaşamlarında önemli bir yer tutan boş zaman etkinliklerine her fırsatta katılım sağlamak mümkün olmamakta ve bireylerin karşısına bir takım engeller çıkmaktadır. Bu çalışmada Bartın ilindeki yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin rekreatif etkinliklere katılımlarında karşılaştıkları engeller, belirli demografik değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışma, genel tarama modellerinden kesit alma yöntemine göre yapıldı. Üniversite öğrencilerinin boş zaman engellerini belirlemek adına “Boş Zaman Engelleri Ölçeği” kullanıldı. Veriler kolayca örnekleme yöntemiyle seçilmiş olan 122 (%34.7) “Kadın” ve 230 (%65.3) “Erkek” toplam 352 üniversite öğrencisinden toplanmıştır. Verilerin normal dağılımını görmek için Kolmogorov-Smirnov normallik testi uygulandı. Verilerin parametrik test koşullarına uygun olduğu tespit edildi. Anlamlı farklılıklar için bağımsız örneklemlerde t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testleri uygulandı. Sonuç olarak, Sınıf düzeyi, Yaş, Refah seviyesi, Boş zaman değerlendirme güçlüğü, Üniversite rekreasyon alanlarının yeterliliği, değişkenlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>.05$). Cinsiyet değişkeninin Tesis/ Hizmet, Zaman, İlgi eksikliği ve toplam puan ortalamaları ile Bölüm değişkeninin Tesis/ Hizmet, Zaman alt boyutları ile toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<.05$).

Anahtar Kelimeler: Rekreatif Etkinlik, Engel, Boş Zaman

Investigation of University Students' Leisure Obstacles (Example of Bartın Province)

Abstract

It is not possible to participate in the leisure activities, which have an important place in the lives of individuals at every opportunity, and there are some obstacles to individuals. In this study, it is aimed to investigate the obstacles faced by the students in higher education institutions in Bartın in their participation in recreational activities in terms of certain demographic variables. The “Leisure Barriers Scale” was used to determine the leisure time barriers of university students. Data were collected from 122 (34.7%) female and 230 (65.3%) male, 352 university students selected by easy sampling method. Kolmogorov-Smirnov normality test was performed to see the normal distribution of the data. The data were found to be in accordance with parametric test conditions. Independent samples t-test and one-way ANOVA tests were used for significant differences. As a result, no statistically significant difference was found the variables of Class level, Age, Prosperity level, Leisure evaluation difficulty, University recreation areas adequacy ($p>.05$). Significant differences were found between Facility / Service, Time, Lack of Interest and total score means of the gender variable and Facility / Service, Time sub-dimensions of the Department variable ($p<.05$).

Keywords: Recreative Activity, Obstacle, Leisure.

GİRİŞ

İnsanoğlu geçmişten günümüze çeşitli önemli süreçlerden geçmektedir. Bu süreçlerden biri

olan ve günümüzü de içine alan Yakınçağda 1789 Fransız ihtilaliyle başlayan yeni

*Bu çalışma 3.Uluslararası Avrasya Spor Eğitim ve Toplum Kongresinde bildiri olarak sunuldu.

**Öğretim Görevlisi, Bartın Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Bartın/TÜRKİYE, asolakumur@hotmail.com

***Doç.Dr. İzmir Demokrasi Üniversitesi, İzmir/TÜRKİYE, guclu1234@yahoo.com

**** Araştırma Görevlisi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Bolu /TÜRKİYE, nuosmanyildiz@gmail.com

***** Öğretim Görevlisi, Bartın Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Bartın/TÜRKİYE, yilmaz_5478@hotmail.com

gelişmeler ve bu yeni gelişmelere göre şekillenen toplumsal olaylar insanlarda yeni ihtiyaçlar ortaya çıkartmıştır. Sanayi devrimi sonrasında, birçok farklı alanda gelişim hızlanmış ve bu hızlı gelişim ve değişim beraberinde toplumsal düzeyde çeşitli sorunlar getirmiştir. 18. Yüzyıl sonrası, sanayi devrimi ile başlayan ve her alana yayılan hızlı değişimin toplumsal ve ruhsal düzeyde yarattığı bunalımların köklü bir rahatsızlığa dönüştüğü bir ortamda yaşamakta olunması, devletleri ve milletleri, üzerindeki bu olumsuz etkilerden arındırmaya yönelmiştir (Tolan, 1980). Bu olumsuz durumlardan kurtulmak, çalışma hayatının zorluklarıyla baş etmek, iş stresini yenmek ve insanın kendisini gerçekleştirmesine olanak sağlamak için arayışlar içerisinde olan insanlar boş zamanların önemini keşfetmiş ve bu süreci daha etkin ve verimli geçirmenin yollarını aramıştır. İnsanların yaşadıkları sorunlara çözüm ve yaşam doyumu elde etme arayışı, insanları yaşam zorunluluklarının karşılanması için yapılan çalışmaların dışında kalan boş zamanlarında rekreatif diye adlandırılan boş zaman aktivitelerine yöneltmiştir. Boş zaman etkinliği, kişinin mesleki ve toplumsal ödevlerini yerini getirdikten sonra özgür iradesi ile girişebileceği dinlenme, eğlenme, bilgi ya da becerilerini geliştirme, toplum yaşamına gönüllü olarak katılma gibi bir dizi uğraşları içerir. Türkmen ve diğerleri (2013) boş zaman kavramını, ‘insanların çalışma gününün sonunda, hafta sonu tatillerinde ve yıllık izinlerinde, iş dışında kalan zamanların bütünü’ şeklinde tanımlamıştır. Rekreatyon (boş zaman etkinlikleri) sanayi devrimi ile iyileşen çalışma koşulları ve ekonomik yapıyla birlikte gelişen toplumlarda bireylerin sosyal yaşamlarını canlandırmak, fiziksel ve mental sağlıklarını korumalarına yardımcı olmak ve yaşam kalitesini arttırmak amaçlı oluşan alanlardan biri haline gelmiştir (Torkildsen 2005). Boş zamanlarda gerçekleştirilebilecek etkinlikler sanatsal etkinlikler (sinema, edebiyat, tiyatro, müzik, resim), entelektüel (kitap, konferanslar, radyo, TV, vb.), sosyal (aile, geziler, toplantılar, vb.), pratik (bahçecilik, el sanatları, el işleri, vb.), fiziki (spor, yürüyüş, avcılık, balıkçılık, vb.) olarak (Büküşoğlu ve Bayturan, 2005) sıralanmıştır. Rekreatif ya da boş zaman

etkinlikleri yaşamın her döneminde ayrı bir öneme sahiptir. Fiziksel ve duygusal gelişim açısından değerlendirildiğinde ise boş zaman etkinlikleri özellikle çocukluk ve ergenlik dönemi açısından daha da önemli hale gelmektedirler (Parham, 1996). Bireyler ve toplumlar için büyük önem arz eden boş zaman etkinliklerine her zaman katılım sağlanamamakta, her zaman beklentiler istendik düzeyde karşılanamamakta ve bazı durumlar bu etkinliklere katılımı engelleyebilmektedir. “Engel” kavramı boş zaman literatüründe “bireyin boş zamanlarında rekreatif etkinliklere katılımını engelleyen veya kısıtlayan ve birey tarafından karşılaşılan nedenleri ifade etmektedir (Karaküçük ve Gürbüz, 2007). Daha genel bir anlamıyla ise boş zaman engelleri “bireyler tarafından algılanan boş zaman tercihlerinin oluşumunu engelleyen ve boş zaman katılımını önleyen ya da engelleyen faktörler” olarak adlandırılır (Jackson 1997; Karaca, 2015). Bireylerin boş zaman etkinliklerine katılmaları birçok faktör tarafından etkilenmektedir. Bu faktörler kişiyi olumlu ya da olumsuz etkileyebilir.” Boş Zaman Engelleri” ifadesi birçok araştırmacı tarafından tanımlanmış ve tanımlamalarda genelde aynı fikri dile getirmişlerdir: Engeller, araştırmacılar tarafından varsayılan ve boş zamandaki katılım ve hazzı engellenmiş ya da kısıtlanmış bireyler tarafından algılanan faktörler olarak tanımlanmıştır (Alexandris ve Carroll, 1997). Toplum içindeki sosyo-demografik farklılıklar, kullanıcı statüleri ve kişisel özellikler bireyden bireye farklılık gösterdiği için engellerin her birey için etkisi değişmektedir (Aşıkutlu, 2008). Boş zaman engellerinin üstesinden gelme eylemi bireylerin karmaşık, kişisel, durumsal, yapısal, sosyal ve kültürel dünyasında yer almaktadır. Bu süreçte bireyler kendileriyle, diğer bireylere, yapıyla sosyal ve kültürel normlarla ve de boş zaman yapısının kendisiyle bu engellerin üstesinden gelmektedir (Little, 2007). Bu çalışma Bartın ilinin coğrafik koşulları ile ekonomik ve sosyo kültürel yapısı içinde; Bartın üniversitesi öğrencilerinin boş zaman engel algılarında hangi demografik değişkenlerde farklılığın daha ön plana çıktığını belirlemesi bakımından önemli görülmektedir. Sosyal bir

eğitim kurum olan Bartın üniversitesinin hali hazırdaki koşullarının incelenmesi ve bu kurumun hizmet verdiği öğrencilerin bu koşullardan hangilerinde farklılık algıladığı ve bu farklılığın rekreatif faaliyetlere katılma engel oluşturup oluşturmadığı bu ve benzer çalışmalarla araştırılarak gelecekte öğrencilerin benzer faaliyetlere katılımlarının önündeki engelleri azaltarak daha iyi hizmet sunulmasına imkan sağlayacaktır. Bu yüzden bu ve benzeri çalışmaların alan yazında zenginlik oluşturması ve yeni çalışmalara katkı sunması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı Bartın Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören lisans öğrencilerinin boş zaman engel durumlarının bazı demografik değişkenlere göre fark oluşturup oluşturmadığını saptamaktır.

YÖNTEM

Bu çalışma betimsel bir araştırma olup, genel tarama modellerinden kesit alma yöntemi ile yapılmıştır.

Örnekleme

Araştırma örneklemini ulaşılabilir örnekleme yöntemine göre belirlenmiş olup veriler, Bartın Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda öğrenim gören 122 kadın ve 230 erkek toplam 352 öğrenciden elde edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak, katılımcıların bazı demografik özelliklerinin belirlenmesi için araştırmacılar tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Katılımcıların rekreatif etkinliklere

katılımlarına engel olan faktörlerin belirlenmesi için Gürbüz ve Karaküçük (2007) tarafından geliştirilen üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılmalarına engel olabilecek faktörleri değerlendiren “Boş Zaman Engelleri Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçüm aracı 27 maddeden oluşan bir ölçektir. 4'lü derecelendirme tipine göre dizayn edilen ölçekte; her soru için 1 “Kesinlikle Önemsiz”, 2 “Önemsiz”, 3 “Önemli” ve 4 “Çok Önemli”, seçenekleri sunulmaktadır. Boş Zaman Engelleri Ölçeği, toplamda 6 alt boyuttan; Birey psikolojisi (1.,2.,3. ve 4.), Bilgi eksikliği (5., 6., 7., 8. ve 9.), Tesisler/hizmet (10., 11., 12., 13., 14., 15., 16. ve 17.), Arkadaş eksikliği (18., 19. ve 20.), Zaman (21., 22., 23. ve 24.) ve İlgi eksikliği (25., 26. ve 27.) alt boyutlarından oluşmaktadır. Bu tür ölçekler katılımcıların görüşlerini ve söz konusu ifadelerle katılım düzeylerini saptamaya imkân tanımaktadır (Pehlivan, 2007).

Verilerin Analizi

Analizler SPSS 24 paket programında yapıldı. Katılımcıların kişisel bilgilerinin dağılımlarının belirlenmesi için yüzde (%) ve frekanslarına bakıldı. Ölçeğin güvenilirliğini test etmek için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı (.850), olarak bulunmuştur.

Verilerin nasıl bir dağılıma sahip olduğunu belirlemek için Kolmogorov-Smirnov normallik testi uygulanmış olup, verilerin parametrik test koşullarına uygun olduğunu tespit edilmiştir. Anlamlı farklılıkların belirlenmesi için Bağımsız Gruplarda t Testi ve Anova testleri uygulanmıştır. Analizler sonucunda ortaya çıkan farklılaşmanın kaynağını bulmak amacıyla Tukey testi yapılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR

Tablo 1' de, araştırma grubunun frekans ve yüzde dağılım sonuçları verilmiştir. Bu tabloya göre araştırmaya dört farklı

bölümden, dört sınıf düzeyinden, kadın ve erkek toplam 352 öğrenci katılmıştır

Tablo 1. Araştırma Grubunun Değişkenlere Göre Frekans ve Yüzde Dağılım Sonuçları

Değişkenler	Değişkenlere Ait Gruplar	n	Toplam (n)	%	Toplam (%)
Cinsiyet	Kadın	122	352	34,7	100,0
	Erkek	230		65,3	
Yaş	18-19-20 yaş	144	352	40,9	100,0
	21-22 yaş	132		37,5	
	23 ve üzeri	76		21,6	
Bölüm	Antrenörlük	91	352	25,9	100,0
	Öğretmenlik	147		41,8	
	Spor yöneticiliği	45		12,8	
	Rekreasyon	69		19,6	
Sınıf Düzeyi	Birinci sınıf	161	352	45,7	100,0
	İkinci sınıf	72		20,5	
	Üçüncü sınıf	74		21,0	
	Dördüncü sınıf	45		12,8	
Refah seviyesi	Kötü	33	352	9,4	100,0
	Normal	196		55,7	
	İyi	123		34,9	
Üniversite Rekreasyon Alan Yeterliliği	Yetersiz	171	352	48,6	100,0
	Kısmen Yeterli	139 42		39,5 11,9	

Tablo 2: Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin “Cinsiyet” Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	Mean	Ss	Sd.	t	P	Fark
Birey Psikolojisi	Erkek	122	3,19	,45	350	1,59	,111	
	Kadın	230	3,07	,73				
Bilgi Eksikliği	Erkek	122	3,12	,90	350	1,80	,072	
	Kadın	230	2,98	,56				
Tesis / Hizmet (kadın*-erkek)	Erkek	122	2,81	,52	350	2,43	,015	1*- 2
	Kadın	230	2,66	,56				
Arkadaş Eksikliği	Erkek	122	3,13	,68	350	,421	,674	
	Kadın	230	3,10	,67				
Zaman (kadın*-erkek)	Erkek	122	2,82	,70	350	1,95	,050	1*- 2
	Kadın	230	2,66	,75				
İlgi Eksikliği (kadın*-erkek)	Erkek	122	2,93	,69	350	3,10	,002	
	Kadın	230	2,66	,79				
Engel Toplam (kadın*-erkek)	Erkek	122	2,97	,44	350	2,83	,005	1*- 2
	Kadın	230	2,83	,46				

Tablo 2 incelendiğinde, Cinsiyet değişkenine göre kadınlar lehine Tesis/Hizmet, Zaman, İlgi eksikliği ve ölçek toplam puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$).

Tablo 3: Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin “Bölüm” Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Birey Psikolojisi	Gruplar Arası	1,63	3	,546	1,280	,281	
	Gruplar İçi	148,44	348	,427			
	Toplam	150,08	351				
Bilgi Eksikliği	Gruplar Arası	2,61	3	,872	1,773	,152	
	Gruplar İçi	171,18	348	,492			
	Toplam	173,80	351				
Tesis / Hizmet (Antrenörlük.-Rekreasyon.*)	Gruplar Arası	2,32	3	,776	2,533	,057	1 - 4*
	Gruplar İçi	106,64	348	,306			
	Toplam	108,97	351				
Arkadaş Eksikliği	Gruplar Arası	1,43	3	,478	1,034	,378	
	Gruplar İçi	160,85	348	,462			
	Toplam	162,29	351				
Zaman (Antrenörlük.-Rekreasyon.*)	Gruplar Arası	5,52	3	1,843	3,429	,017	1 - 4*
	Gruplar İçi	187,01	348	,537			
	Toplam	192,54	351				
İlgi Eksikliği	Gruplar Arası	2,99	3	1,000	1,690	,169	
	Gruplar İçi	205,84	348	,592			
	Toplam	208,84	351				
Engel Toplam (Antrenörlük.-Rekreasyon.*)	Gruplar Arası	1,71	3	,571	2,705	,045	1 - 4*
	Gruplar İçi	73,43	348	,211			
	Toplam	75,143	351				

Tablo 3 incelendiğinde, Bölüm değişkenine göre Rekreasyon bölümü lehine Tesis/Hizmet, Zaman ve Ölçek toplam puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmiştir ($p < 0.05$).

Tablo 4: Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin “Sınıf Düzeyi” Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Gruplar Arası	2,046	3	,682		
Birey Psikolojisi	Gruplar İçi	148,03	348	,425	1,603	,188
	Toplam	150,08	351			
	Gruplar Arası	2,41	3	,806		
Bilgi Eksikliği	Gruplar İçi	171,38	348	,492	1,636	,181
	Toplam	173,80	351			
	Gruplar Arası	1,61	3	,537		
Tesis / Hizmet	Gruplar İçi	107,36	348	,309	1,741	,158
	Toplam	108,97	351			
	Gruplar Arası	2,26	3	,754		
Arkadaş Eksikliği	Gruplar İçi	160,02	348	,460	1,640	,180
	Toplam	162,29	351			
	Gruplar Arası	3,41	3	1,137		
Zaman	Gruplar İçi	189,13	348	,543	2,091	,101
	Toplam	192,54	351			
	Gruplar Arası	1,71	3	,572		
İlgi Eksikliği	Gruplar İçi	207,12	348	,595	,961	,411
	Toplam	208,84	351			
	Gruplar Arası	1,12	3	,375		
Engel Toplam	Gruplar İçi	74,01	348	,213	1,764	,154
	Toplam	75,14	351			

Tablo 4 incelendiğinde, Sınıf değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Tablo 5: Boş Zaman Engelleri Ölçeğinin “Üniversitenin Rekreasyon Alanlarının Yeterliliği” Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Birey Psikolojisi	Gruplar Arası	,26	2	,132	,308	,735
	Gruplar İçi	149,82	349	,429		
	Toplam	150,08	351			
Bilgi Eksikliği	Gruplar Arası	2,48	2	1,242	2,530	,081
	Gruplar İçi	171,31	349	,491		
	Toplam	173,80	351			
Tesis / Hizmet	Gruplar Arası	,08	2	,040	,129	,879
	Gruplar İçi	108,89	349	,312		
	Toplam	108,97	351			
Arkadaş Eksikliği	Gruplar Arası	1,84	2	,923	,2007	,136
	Gruplar İçi	160,44	349	,460		
	Toplam	162,29	351			
Zaman	Gruplar Arası	1,67	2	,837	,1530	,218
	Gruplar İçi	190,86	349	,547		
	Toplam	192,54	351			
İlgi Eksikliği	Gruplar Arası	,19	2	,099	,165	,848
	Gruplar İçi	208,64	349	,598		
	Toplam	208,84	351			
Engel Toplam	Gruplar Arası	,56	2	,284	1,330	,266
	Gruplar İçi	74,57	349	,214		
	Toplam	75,14	351			

Tablo 5 incelendiğinde, Üniversitenin Rekreasyon Alanlarının Yeterliliği değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Ayrıca Boş Zaman Değerlendirilme Güçlüğü değişkenine göre boş zaman engelleri ölçek puanları arasında da istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı belirlendi. ($p>0.05$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmada Sınıf düzeyi, Yaş, Refah seviyesi, Boş zaman değerlendirme güçlüğü ve Üniversite Rekreasyon Alanlarının Yeterliliği değişkenlerine yönelik yapılan analizlerde istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>.05$). Benzer şekilde Demirel vd. (2013) üniversite öğrencileri üzerine yaptıkları çalışmada katılımcıların boş zaman engelleri ile yaşları arasında anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmiştir. Fakat Ekici ve Arkadaşları., (2014) çalışmalarında katılımcıların boş zaman engellerinin aylık ortalama gelir seviyelerine göre tesisler/hizmet alt boyutunda anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Demirel ve Harmandar (2009) tarafından üniversite öğrencilerine yönelik yapılan çalışmada bireylerin boş zaman engelleri ile aylık gelir seviyeleri arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Ayrıca Has ve Öztürk (2016)“ün yaptıkları çalışmada sağlık sektöründe çalışanların çalışma yılları ile boş zaman engelleri arasında anlamlı farklılıklar

bulunmuştur. Bu sonuçların bu çalışma ile benzeşmemesinde; örneklem grubunun farklılığı, rekreatif etkinliklere katılım koşullarının farklılığı ve öğrencilerin gelir seviyeleri ve yaşam koşullarının farklılığı neden olarak söylenebilir.

Cinsiyet ve Bölüm değişkenine göre ölçek alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Cinsiyet değişkenine göre kadınlar lehine Tesis/Hizmet, Zaman, İlgi eksikliği ve ölçek toplam puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$).

Buna göre çalışmada yer alan kadın katılımcıların boş zaman etkinlikleri ve sağladığı faydalardan yeterince faydalanamadığı, tesis ve hizmetlerden yararlanamadıkları, zaman ve ilgi eksikliği çektikleri söylenebilir. Bunun nedeni olarak kadınların erkeklere nazaran bu tür faaliyetlere katılım için yeterince desteklenmemeleri, kadınların daha

savunmasız olmalarından tesis ve hizmet olanaklarına ulaşım zorluğu çekmeleri, aktivite alanlarının fiziksel ve çevresel olarak uygun koşullara sahip olmamasının kadınların bu aktivitelere sınırlı katılımına sebep olabileceği söylenebilir. Yıldırım ve arkadaşları, (2016). “Ortaöğretim kurumlarında Serbest Zaman Fiziksel Aktivite Kısıtlayıcıları” üzerine yapmış olduğu çalışmada SZFA-K ölçek puanlarında katılımcıların cinsiyetleri, anne eğitim durumları, anne çalışma durumları, okul türleri ve sınıflarına göre anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Benzer şekilde, Ekici ve Arkadaşları., (2014). ‘Üniversite Öğrencilerinin Sportif ve Sportif Olmayan Rekreatif Etkinliklere Katılmalarına Engel Olabilecek Unsurların İncelenmesi’ başlıklı çalışmada katılımcıların boş zaman engellerinin cinsiyetlerine göre “bilgi eksikliği”, “arkadaş eksikliği” ve “zaman” alt boyutlarında, anlamlı farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir ($p<0,05$). Öztürk (2016). araştırma sonuçlarına göre, alışveriş merkezlerinde çalışanların boş zaman engelleri olarak cinsiyet ve spor faaliyetlerine katılma değişkenlerine ilişkin anlamlı fark tespit edilmiştir. Ancak, yaşla ilgili anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu sonuç bizim bulgularımızı destekler niteliktedir. Çebi ve ark. (2016) yapmış olduğu çalışmada; üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre, tesis ve arkadaş eksikliği alt boyutları hariç diğer alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğunu belirtmişlerdir. Özşaker’ in ‘gençlerin boş zaman faaliyetlerine katılmama nedenleri üzerine bir inceleme’ konulu araştırmasında üniversite gençliğinin cinsiyet değişkeni göre birey psikolojisi, bilgi eksikliği ve zaman alt boyutlarında bayanların lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Ancak ilgi eksikliği, arkadaş eksikliği, tesis/hizmet alt boyutlarında ise anlamlı farklılığa rastlanılmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca üniversite öğrencilerinin bölüm ve sınıf değişkenine göre ölçek alt boyutlarına ilişkin ANOVA testi sonuçlarına göre bölümler ve sınıflar arasında anlamlı farklılığa rastlanılmadığı ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada ise bölüm değişkeni açısından boş zaman engelleri ölçeğine ilişkin yapılan ANOVA testi sonucunda Tesis/Hizmet, Zaman alt boyutu ve ölçek toplam

puanlarında anlamlı bir farkın Rekreasyon bölümü lehine olduğu görülmektedir. Bölüm değişkenine göre anlamlı bir farkın Tesis/Hizmet, Zaman alt boyutu ve ölçek toplam puanlarında Antrenörlük bölümü öğrencileri ile Rekreasyon bölümü öğrencileri arasında Rekreasyon bölümü öğrencileri lehine olduğu görülmektedir. Rekreasyon bölümü öğrencileri Tesis ve Hizmet eksikliği ile zaman eksikliğini Antrenörlük bölümü öğrencilerine göre daha fazla engel olarak algıladığı söylenebilir. Antrenörlük bölümünde okuyan öğrenciler Rekreasyon bölümünde okuyan öğrencilere göre Tesis ve Hizmetlere ulaşmada ve zaman alt boyutunda herhangi bir sorunla karşılaşmadıkları aksine antrenman ve spor sürecinde bu tür faaliyetlerin içerisinde bulunabildikleri tesis ve hizmet olanaklarının sürekli içerisinde yer aldıkları için bir eksiklik veya engel algılamadıklarını söyleyebiliriz. Rekreasyon bölümü öğrencileri ise Tesis / Hizmetlere ulaşma sorunu ve zaman eksikliği yaşamalarını okudukları bölüm nedeniyle daha üst düzey beklentiler içerisinde olmalarından, daha profesyonel aktiviteler içinde yer almak istemelerinden kaynaklandığını söyleyebiliriz.

Sonuç olarak Sınıf düzeyi, Yaş, Refah seviyesi, Boş zaman değerlendirme güclüğü ve Üniversite rekreasyon alanlarının yeterliliği değişkenlerinde Boş Zaman engeli olarak anlamlılık düzeyinde farklılık saptanmamıştır. Üniversite öğrencilerinin rekreatif faaliyetlere katılımında Cinsiyet ve Bölüm değişkenlerinde ise anlamlı farklılık saptanmıştır. Bu farklılık kadınlarda erkeklere göre daha yüksek ve negatif yönde iken bölüm değişkeninde Rekreasyon bölümü öğrencilerinde Antrenörlük ve diğer bölüm öğrencilerine göre daha yüksek ve negatif yönde saptanmıştır. Yani rekreasyon bölümü öğrencileri diğer öğrencilere göre ve kadın öğrenciler erkek öğrencilere göre daha fazla rekreatif faaliyetlere katılımında Tesis/Hizmet, Zaman ve İlgi eksikliği güclüğü çektiği saptanmıştır. Üniversite eğitim süreci gerek eğitim kalitesi gerek sosyo kültürel faaliyetleri ile insanın yaşamında önemli bir yer tutmaktadır. Hayata umutla bakan, sağlıklı ve nitelikli bireylerle ideal bir toplum oluşturmak için eğitim öğretim süreci bütüncül bir şekilde

ele alınarak yürütülmelidir. Öğrencilerin rekreatif faaliyetlere katılımı önemsenmeli, yeterli yatırımlar yapılarak bu faaliyetlere katılım engelleri ortadan kaldırılmaya çalışılmalıdır. Özellikle kadın öğrencilerin erkeklere göre rekreatif faaliyetlere katılımında güçlük çektiği bulgularından yola çıkarak bu konuda gerekli faaliyetler kadınlar lehine yapılmalı ve kadınların bu faaliyetlere katılımları teşvik edilmelidir. Bu çalışma Bartın ili ile sınırlı tutulmuştur. Daha genellenebilir bulgular elde etmek için farklı illerde ve daha geniş bir araştırma örnekleminde araştırmaların yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Alexandris, K. ve Carroll, B., (1997a). Yunanistan'da rekreasyonel spor katılımı için güdüler. Spor hizmetlerinin planlanması ve sağlanması için çıkarımlar. Avrupa Beden Eğitimi Dergisi, 3 (2), 129-143.
- Büyüköztürk, S. (2006). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı. Ankara: Pegem Yayınları.
- Büküşoğlu N, Bayturan AF (2005). Boş Zaman Etkinliklerinin Gençlerin Psiko-Sosyal Durumlarına İlişkin Algısı Üzerindeki Rolü, Ege Tıp Dergisi, 44 (3), İzmir.
- Çebi, M., Eliöz, M., Yamak, B., Satıcı. (2018). Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi Cilt:3 sayı: 1
- Demirel, M., Harmandar, D. (2009). Üniversite Öğrencilerinin Rekreasyonel Etkinliklere Katılımlarında Engel Oluşturabilecek Faktörlerin Belirlenmesi, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 6 (1), 839-846
- Ekici E.N., Kalkavan A., Üstün D.Ü., Gündüz B.(2014) 'Üniversite Öğrencilerinin Sportif ve Sportif Olmayan Rekreatif Etkinliklere Katılmalarına Engel Olabilecek Unsurların İncelenmesi' Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi,1(1),1-13
- Gümüş, H. Işık, Ö., Karakullukçu, Ö., Yıldırım, İ. (2016).Ortaöğretim Kurumlarında Serbest Zaman Fiziksel Aktivite Kısıtlayıcıları. International Journal of Sport Culture and Science, 2 (Special Issue 1), 814-825. DOI: 10.14486/IJSCS152
- Gürbüz B., Karaküçük S. (2007). Boş Zaman Engelleri Ölçeği-28: Ölçek Geliştirme, Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 12(1):3-10.
- Jackson, E.L. (1997). Seyircinin gözünde: Samdahl ve Jekuvobich (1997) hakkında

bir yorum, "Boş zaman kısıtlamalarının bir eleştirisi: Karşılaştırmalı analizler ve anlayışlar". Boş Araştırma Dergisi, 29 (4): 458-468.

- Karaca, A.A. (2015). Boş Zaman Katılımı, Psikolojik İyi Olma Ve Boş Zaman Engelleri İle Baş Etme Stratejilerinin Üniversite Öğrencileri Üzerinde İncelenmesi, Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, Antalya.
- Karaküçük, S. ve Gürbüz, B. (2007). Rekreasyon ve Kentleşme. Gazi Kitabevi, Ankara.
- Little D., Conceptions of Leisure Constraints Negotiation: a Response to the Schneider and Wilhelm Stans Coping Model, Leisure Sciences, No 29, (2007) 403-408
- Müderrişoğlu, H., Aşıkkutlu, H. S., Kalaycı, A., Salantur, B., 2006. Rekreasyonel Motivasyonların Belirlenmesi: Spor Tesisleri Örneği. Düzce Üniversitesi Ormancılık Dergisi, Cilt:2 Sayı:2, sf 15- 23, Düzce
- Ozturk, H., (2016) The Obstacles Affecting Shopping Center Employees' Participation in Recreational Activities, Journal of Social Sciences, 47:1, 41-48
- Özşaker, M. (2012) Gençlerin boş zaman aktivitelerine katılmama nedenleri inceleme. Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi, 14 (1): 126-131.
- Parham L.D. (1996). Perspective on play. In R Zemke and F Clark (eds)Occupational Science: The Evolving Discipline. Philadelphia, PA: FA Davis.
- Pehlivan, R. (2007). "Lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin sektör ile ilgili tutumlarının mezuniyet sonrası kariyer seçimlerine etkisi". Yayınlanmamış Y.L. Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Has, F., Öztürk, H. (2016). Sağlık Sektöründe Çalışanların Rekreasyon Etkinliklerine Katılımcılarının Önündeki Engellerin Belirlenmesi, 3. Uluslararası Spor Bilimleri Turizm ve Rekreasyon Öğrenci Kongresi 27-29 Mayıs 2016, Gaziantep.
- Tolan, Barlas. Çağdaş Toplumun Bunalımı, İktisadi Ve İdari Bilimler Akademisi yay, Ankara 1980
- Tordkilsen, G. (2005) Leisure and Recreation Management. 5. Baskı.
- Türkmen, M., Kul, M., Genç, E., & Sarıkabak, M. (2013). Konaklama işletmesi yöneticilerinin rekreasyon algı ve tutumlarının değerlendirilmesi: Batı Karadeniz Bölgesi örneği. *Turkish Studies*, 8(8), 2139-2152.